

Jaarverslag 2008

Stichtse Vrije School te Zeist

Inhoud

1.	Voorwoord	3
2.	Waar staan we voor?	4
3.	Onderwijs	5
	3.1. SVS Middenbouw.....	5
	3.2. SVS Vmbo.....	5
	3.3. SVS Tobiasstroom.....	6
	3.4. SVS Havo en vwo.....	7
4.	SVS Zorg	8
5.	Kwaliteitszorg scholengemeenschap	9
6.	Mensen	10
	6.1. Personeelsbestand en ziekteverzuim.....	10
	6.2. Personeelsbeleid.....	10
	6.3. SVS Personeel.....	11
7.	SVS Medezeggenschap	12
	7.1. Medezeggenschap.....	12
	7.2. SVS Medezeggenschap.....	12
8.	SVS Gebouwen	13
9.	Organisatie scholengemeenschap	14
10.	Financiën	15
	10.1. Samenvatting en analyse jaarrekening 2008 (scholengemeenschap).....	15
	10.2. Huisvesting (scholengemeenschap).....	16
	10.3. SVS Financiën.....	17
	Bijlage 1 Strategisch beleidsplan (concept).....	18
	Bijlage 2 Leerlingen per leerjaar en opleiding.....	20
	Bijlage 3 Examenresultaten.....	20
	Bijlage 4 Opbrengstenkaarten inspectie 2008.....	21
	Bijlage 5 Gegevens personeel.....	22
	Bijlage 6 Gegevens scholengemeenschap en vestigingen.....	23
	Bijlage 7 Jaarverslag raad van toezicht over 2008.....	24
	Bijlage 8 Verklarende woordenlijst.....	25

1. Voorwoord

De 250 medewerkers van de drie vestigingen van de scholengemeenschap, de Stichtse Vrije School in Zeist (SVS) met afdeling Tobiasstroom (TS), het Novalis College in Eindhoven (NC) en het Karel de Grote College in Nijmegen (KGC), hebben in 2008 voor ruim 1700 leerlingen onderwijs verzorgd. In dit jaarverslag leggen we daarover verantwoording af.

Dit verslag is een uittreksel van het jaarverslag van de gehele scholengemeenschap dat informatie over de drie vestigingen bevat. Het integrale jaarverslag kunt u vinden op de websites van de vestigingen (www.svszeist.nl, www.novalis.nl, www.kgcnijmegen.nl). Informatie over de scholengemeenschap als geheel is aangegeven met de aanduiding 'scholengemeenschap' in de titel.

Het jaarverslag over het onderwijs is onderverdeeld in hoofdstukken over de verschillende afdelingen van de school: de middenbouw (de eerste twee gemengde leerjaren), het vmbo (leerjaar 3 en 4 vmbo-t), de praktische stroom (leerjaar 1 tot en met 4 vmbo-t met een praktische inslag) en tenslotte het havo en vwo (leerjaar 4 tot en met 5/6).

Dit jaarverslag bevat een samenvatting van de jaarrekening. Op verzoek zend ik u de volledige jaarrekening digitaal toe.

Dit is het eerste jaarverslag waarin we uitgebreid verslag doen over het afgelopen jaar. Graag ontvang ik uw suggesties voor verbeteringen.

F.L.Ebskamp

bestuurder

2. Waar staan we voor?

“Men dient niet te vragen: ‘wat moet de mens weten en kennen voor de bestaande sociale orde? Maar: wat is in de mens in aanleg aanwezig en wat kan in hem ontwikkeld worden? Dan zal het mogelijk zijn de sociale orde steeds nieuwe krachten toe te voeren uit de opgroeiende generatie. Dan zal altijd datgene in die orde leven wat de tot haar toetredende volledige mensen ervan maken; daarentegen zal niet van de opgroeiende generatie gemaakt worden wat de bestaande sociale organisatie ervan wil maken.”

Rudolf Steiner

De inspiratie van ons vrijeschoolonderwijs vindt zijn oorsprong in inzichten van de grondlegger van de antroposofie, Rudolf Steiner, die we in de dagelijkse ontmoeting met onze leerlingen, met de samenleving en met andere inspiratiebronnen voortdurend willen toetsen en verder ontwikkelen. Tegelijk kent onze pedagogie een onvervreembare kern: de gedachte dat iedere mens zijn eigen unieke levensweg gaat en dat hij zich daarbij laat leiden door allerlei motieven, vaak zonder zich daarvan bewust te zijn. Ons onderwijs wil de opgroeiende mens helpen om deze motieven te verhelderen en te ontwikkelen. Alleen wanneer ons onderwijs volop aandacht besteedt aan de onderlinge samenhang tussen materiële, ideële en sociale motieven (de eigen idealen, het innerlijke richtingsgevoel, de behoefte ‘ertoe te doen’ en voor anderen iets te betekenen, etc.) zal de leerling met enthousiasme aan de slag gaan. Dan worden in de leerling voornemens voor de toekomstige samenleving gewekt.

In 2008 hebben we gewerkt aan een strategisch beleidsplan waarin we beschrijven waar we voor staan en waar we voor gaan (de doelstellingen). U vindt hem in bijlage 1. Het plan is nog niet vastgesteld omdat we wachten op de uitkomsten van het project identiteit van de Vereniging van vrijescholen, die we in het beleidsplan willen integreren.

3. Onderwijs

3.1. SVS Middenbouw

In de middenbouw is in het schooljaar 2008/2009 een begin gemaakt met het uitwerken en gezamenlijk implementeren van doorlopende leerlijnen Nederlands en wiskunde. Dit project wordt begeleid door de landelijke begeleidingsdienst voor Vrije Scholen. In de eerste fase heeft een oriëntatie plaatsgevonden op de aansluiting op het reken- en taalonderwijs van de toeleverende onderbouwen (basisscholen). De schoolbegeleidingsdienst heeft ook deze begeleid in het opzetten van hun leerlijnen. Verder hebben we de huidige stand van zaken in de eerste twee leerjaren geïventariseerd. In de loop van 2009 zal naar een verdere afstemming en het traject voor de 9e klas worden toegewerkt. Ook zijn we begonnen met het onderzoeken van de mogelijkheden tot verdere differentiatie binnen klassenverband. Onderzocht wordt wat de behoefte aan extra materiaal ten behoeve van een meer gedifferentieerde aanpak is. Indien nodig zullen we in schooljaar 2009/2010 extra inzetten op het ontwikkelen van lesmateriaal. Zowel vanuit de kwaliteitsgelden als vanuit de schoolboekgelden zal daarvoor geld beschikbaar komen. Voor het vak Engels is al besloten om een schooleigen lesmethode te gaan ontwikkelen die voldoende mogelijkheden voor een persoonlijke aanpak en niveaudifferentiatie zal bieden.

Naar aanleiding van eigen waarnemingen en verzoeken van ouders is het huiswerkbeleid besproken en beter afgestemd. Er bleken relatief grote verschillen in huiswerklast te bestaan tussen vakken en leraren. In 2009 zullen we evalueren of de afspraken hebben gewerkt en of er verdere afstemming nodig is.

In het middenbouwteam is in het afgelopen schooljaar intensief gewerkt aan het ontwikkelen van een eigen, bij de leeftijdsfase passende, vorm voor de viering van de jaarfeesten en deelname aan andere vestigingsbrede activiteiten. In schooljaar 2008/2009 wordt dit verder uitgewerkt en voor zover al mogelijk ingevoerd. Verder werkte het middenbouwteam aan het intensiveren van de kinder- en klassenbesprekingen en heeft het in samenwerking met het zorgteam gezocht naar nieuwe mogelijkheden voor ondersteuning voor leerlingen met een specifieke zorgvraag binnen en buiten klassenverband.

3.2. SVS Vmbo

In schooljaar 2007/2008 is voor het eerst het eindexamen vmbo-t voor de gehele lesgroep afgenomen in de 10e klas. Het was ook meteen de grootste examengroep die we tot nu toe voor het vmbo-examen hebben gehad: 29 leerlingen. In voorgaande jaren ging het om groepen van tien tot zeventien leerlingen. In ditzelfde schooljaar namen ook de laatste 11e klassers deel aan het vmbo-t eindexamen (elf leerlingen). Het was voor zowel de vestiging als de leerlingen een spannend jaar. Het lesprogramma moest drastisch worden aangepast om met een jaar minder toch het eindexamen te kunnen behalen en er waren de nodige 'kinderziektes' in het systeem. Halverwege het schooljaar hebben we een nieuwe indeling van het lesrooster en de lesgroepen gemaakt om effectiever met de beschikbare tijd te kunnen werken. Dat wierp meteen zijn vruchten af. Ook de sociale ontwikkelingen en cohesie binnen de groep en binnen de oorspronkelijke klassen, waar nu voor een groot deel van de lessen in nieuwe lesgroepen werd lesgegeven, vroeg de nodige aandacht. Voor de vmbo-groep van de 10e klas bleek het lastig om gericht te werken en om het vmbo-examenprogramma voldoende serieus te nemen. Uiteindelijk is dat goed gelukt en zijn de meeste leerlingen geslaagd. Enkele leerlingen konden het examen om verschillende redenen niet voltooien. Zij hebben het jaar afgesloten met deelcertificaten en hebben wel allemaal in 2008/2009 hun schoolloopbaan vervolgd aan een mbo of vavo. Alle vmbo-t-leerlingen uit de 11e klas zijn geslaagd. Het slagingspercentage van de totale vmbo t groep van 2008 was 92%. Een deel van deze leerlingen heeft de schoolloopbaan voortgezet aan diverse scholen voor havo; de overige leerlingen zijn ingestroomd in het mbo. Van de geslaagde kandidaten uit de 10e klas zijn zes leerlingen doorgestroomd naar het havo in de 11e klassen.

In schooljaar 2008/2009 is hard gewerkt aan het verbeteren van de structuur, de identiteit en de status van de vmbo-stroom binnen de Stichtse. Een van de projecten die daartoe zijn opgezet is een ontwikkelings-traject onder begeleiding van het CINOP. In dit project werken de leraren die lesgeven aan de vmbo-t-leerlingen aan doelgroepgerichte methodieken en een specifiek op deze leerlingen gericht pedagogisch handelen. Ook is in dit schooljaar geëxperimenteerd met een integraal project voor de vmbo-groep, waarbij in alle lessen aandacht aan hetzelfde thema werd geschonken. Het uiteindelijke product van dit project was een maaltijd en alle vakgebieden hebben hier naartoe gewerkt. Deze gemeenschappelijke aanpak bleek enthousiasmerend en succesvol en we zullen deze verder beproeven. Voor de sociale cohesie en een verbreding van de horizon hebben we ook speciale excursies voor de vmbo-groep ontwikkeld. De eerste tekenen van de herpositionering van het vmbo binnen de vestiging zijn positief. De huidige groep van zestien examenkandidaten voor het vmbo-t-examen zijn met enthousiasme aan het werk en de organisatorische kinderziekten van vorig schooljaar lijken goeddeels overwonnen te zijn.

3.3. SVS Tobiasstroom

De pedagogische kernopgave in de Tobiasstroom is de driehoek tussen de mentor, leerling en ouders te verzorgen. De kunst is nu om de lijnen zo kort mogelijk te houden. Het blijkt immers altijd weer de belangrijkste succesfactor te zijn binnen onze zorglocatie. Om dit te bereiken hebben de mentoren ook dit jaar weer sterk ingezet op de persoonlijke benadering van iedere leerling met de ouders. Dagelijks met de leerling in gesprek en minimaal zes vaste gespreks- en evaluatiemomenten met de ouders.

Alle omstandigheden behoren optimaal te zijn voor een maximaal leerrendement. Hindernissen kunnen alleen worden geslecht als zij eerst zichtbaar in kaart zijn gebracht. Hieraan droegen dit jaar de halfjaarlijkse en goed voorbereide leerling-mentorgesprekken sterk bij. Afspraken werden ook dit jaar opgenomen in het individueel handelingsplan en gecommuniceerd met de ouders met medewerking van en onder de verantwoordelijkheid van de leden van de Commissie van Begeleiding.

Kern: centraal staat de verantwoordelijke en zelfbewuste leerling, die in een gezonde en uitdagende werkomgeving zijn/haar ontwikkeling gaat op weg naar een vervolgcarière in het middelbaar beroeps onderwijs.

Geen schooldag zonder intensieve sociale activiteiten: of het nu de kooklessen betreft, de dagelijkse gemeenschappelijke middagmaaltijd, de teamsporten, de toneelrepetitie, de koorzang: iedere dag doet een appèl op het samenwerken. Wederzijds respect groeit, wanneer elke leerling de kansen geboden wordt om zich ten volle te presenteren. De culturele avond in februari vormde hier weer een fraaie uitdrukking van: na een wervelend programma stond op de bühne een slotkoor van uitsluitend enthousiaste leerlingen, die trots konden zijn op hun individuele en groepsrepresentatie.

Dit jaar toetsten wij de inhoud van de periodes aan het wettelijke vmbo-curriculum en aan de ontwikkelingsfasen van de leerling. Met name het vak biologie vroeg om herijking van de gangbare inhoud.

Alle lwoo-leerlingen werkten in eigen tempo en op eigen niveau bij de vakken wiskunde, Nederlands en Engels. Ieder onderdeel werd afgesloten met een deeltaets.

Doel: ieder sluit op een zo hoog mogelijk niveau af om daarmee de aansluiting met het mbo-2, -3 of -4 te borgen.

Door het volgen van vijf verplichte stages bouwde de leerling aan een kritische blik op eigen kunnen en kreeg gespiegeld waar zijn/haar mogelijkheden liggen voor de toekomst.

Het jaarwerkstuk liet tenslotte zien waartoe de leerling zelfstandig in staat is: zeven leerlingen sloten, na het uitgebreide traject van het extra jaar, met creatieve presentaties hun carrière aan het voortgezet onderwijs af. Vier leerlingen stroomden na de 10e klas uit. Drie leerlingen schreven zich in op een roc, een leerling stapte over naar een rec-4 school.

De klassen 7 tot en met 10 namen in juni deel aan een gezamenlijk kamp op Ameland. Het was een sportieve week met veel uitdagingen voor de leerlingen van de verschillende leeftijdsgroepen. Het inhoudelijke (aardrijkskundige en ecologische) thema was 'zout en zoet water'. De topklas is eind juni op eindreis geweest naar Italië. Deze reis stond in het teken van de Italiaanse kunst en cultuur en de reflectie op de eigen (school-) biografie.

Om in het dagelijks leven het gebouw te delen met basisschoolleerlingen moeten er heldere regels en protocollen zijn. Iedere deelnemer van de leer- en werkgemeenschap hoort de strekking en de inhoud hiervan te kennen. Speciale aandacht kregen dit jaar drie protocollen: het pestprotocol, het protocol digitaal verkeer, en het protocol seksuele intimidatie en misbruik. Deze zijn inmiddels ingevoerd en maken nu deel uit van het geheel aan reglementen van de vestiging.

3.4. SVS Havo en vwo

In de laatste drie leerjaren hebben we verder gewerkt aan het invoeren van de vernieuwde tweede fase. Het implementeren van deze nieuwe structuur vergde veel denk- en puzzelwerk. Het streven bleef ook hier om zoveel mogelijk uit te blijven gaan van onze vrijeschoolvisie en de leerlingen optimale ontwikkelingsmogelijkheden te blijven bieden. Het vervallen van de verplichte taaldeelvakken in het vwo en de verzwaring van andere vakken leidde tot een vernauwing van het mogelijke aanbod. Dat is wel als een achteruitgang ervaren. Aan de andere kant is er nu minder versnippering en is de structuur inzichtelijker en de lesrooster-systematiek eenvoudiger geworden. We moesten nieuwe keuzes maken voor pakketcombinaties. Eerder gemaakte keuzes bleken roosterproblemen of te kleine lesgroepen op te leveren. De combinatie van drie moderne vreemde talen was niet haalbaar voor het havo en de meeste profielen van het vwo en ook andere combinaties leverden door de toegenomen urenlast problemen op.

We hebben nog wel de vier kunstvakken als keuzevak voor alle profielen weten te behouden, maar de praktische organisatie daarvan, in combinatie met de nu verplichte voorbereiding op centrale schriftelijke examens voor de theoretische onderdelen, lijkt wel onevenredig veel roosterruimte en personele inzet te vergen.

De tamelijk extreme roosterproblemen (zeer lange lesdagen voor verschillende lesgroepen in de 10e en 11e klas) die we bij de eerste invoering van de vernieuwde tweede fase in 2006/2007 tegenkwamen zijn in de loop van dat schooljaar voldoende aangepakt om in het afgelopen schooljaar goed te kunnen beginnen met het tweede cohort 10e klassen. Pas in 2009/2010 zal de gehele tweede fase vernieuwd zijn tot en met het examenjaar vwo. We zullen in de loop van dat schooljaar ook de balans moeten opmaken en waar nodig nog moeten bijstellen.

De definitieve keuze voor de examenrichting hebben leerlingen ook in het afgelopen jaar in loop van de 9e klas gemaakt. Dit proces werd intensief begeleid en leerlingen en ouders kregen ruime gelegenheid om te reageren op de adviezen van het lerarenteam en in gesprek te gaan over de voorstellen. Uiteindelijk werd dan ook weer in de 10e klas de indeling in vmbo-t-, havo- en vwo-lesgroepen gemaakt. Net als in voorgaande jaren was de opstroom naar hogere examentrajecten (in relatie tot de adviezen en testen uit het basisonderwijs) relatief groot. De leerlingen profiteren kennelijk nog steeds van de extra tijd en ruimte die we bieden om tot ontwikkeling en goede keuzes te komen. Ook het samenwerken in heterogene klassengroepen blijkt nog steeds een sterk aspect van ons onderwijs te zijn. Dit wordt ook in de jaarlijkse eindgesprekken en exit-enquêtes bevestigd door 12e klasleerlingen.

De examenresultaten van 2008 waren goed. Van de havisten is 95% geslaagd van de vwo'ers 89%. De cijferresultaten lagen (ook voor het centraal examen) ruim boven de landelijke gemiddelden. Het verschil tussen de cijfers van de schoolexamens en de centraal examens, een fenomeen dat de laatste tijd landelijk gezien buitensporig veel aandacht krijgt, was bij het havo onder de door de inspectie geadviseerde maximale norm (0,5 punt), bij het vwo zat het er nog net boven (0,7). Het is ons streven om binnen de inspectienormen te blijven, ondanks de vele inhoudelijke bezwaren die tegen een dergelijke normering zijn aan te voeren.

4. SVS Zorg

In 2008 hebben we de leerlingenzorg verder gestructureerd en afgestemd op de afspraken binnen het regionale samenwerkingsverband.

- De aanvraagprocedure voor extra zorg is aangepast en toegespitst op een snelle en adequate ondersteuning van de individuele ontwikkeling van de leerling en de voortgang van het onderwijsproces.
- Het dyslexieprotocol is verder uitgewerkt en wordt in de vernieuwde vorm nu ook in de hogere leerjaren toegepast.
- We organiseren een jaarlijkse voorlichtingsavond voor ouders van (nieuwe) leerlingen met dyslexie.
- Leerlingen met een dyslexieprobleem bevragen we nu jaarlijks op hun voortgang met het omgaan met dyslexie om ook in de hogere leerjaren hierbij ondersteuning te kunnen bieden met advisering en/of doorverwijzing.
- In het schooljaar 2007/2008 hebben leerlingen voor het eerst met succes gebruik gemaakt van daisy-spelers bij de centrale examens. We screenen nu tijdig in het examentraject op de behoefte aan dit soort ondersteuning. In het schooljaar 2008/2009 hebben al meer leerlingen van deze mogelijkheden gebruik gemaakt.
- Met ingang van schooljaar 2007/2008 werkten we intensief met diverse ICT-toepassingen op het gebied van dyslexie-ondersteuning. We testten nieuwe software en er was regelmatig overleg met zorgcoördinatoren in de regio over de voor- en nadelen van diverse toepassingen.

Een punt van aandacht blijft het op een adequate wijze kunnen ondersteunen van het pedagogisch-didactische handelen in de les bij leerlingen met een specifieke zorgvraag. Groepsgrootte en de voortgang van het onderwijskundige proces in de groep zijn daarbij complicerende factoren.

De toenemende complexe gedragsproblematiek bij individuele leerlingen vereiste intensief overleg met externe deskundigen en instellingen. We moeten nieuwe vormen van ondersteuning binnen en buiten de klas ontwikkelen om passende zorg te kunnen blijven bieden. Er is een duidelijke toename van ernstige sociaal-emotionele problematiek die niet of nauwelijks binnen het gebruikelijke pedagogische handelen op te vangen is.

Een externe organisatie biedt binnen het schoolgebouw huiswerkbegeleiding en bijlessen aan. De korte communicatielijnen tussen de huiswerkbegeleiders en de mentoren/leraren heeft duidelijke voordelen en de tijden sluiten aan op de roosters van de leerlingen, die ook niet extra tijd kwijt zijn met reizen. Met ingang van schooljaar 2007/2008 maken ook externe leerlingen gebruik van deze faciliteiten, zodat de continuïteit van de dienstverlening gewaarborgd is.

5. Kwaliteitszorg scholengemeenschap

In het najaar van 2008 heeft de onderwijsinspectie het toezicht van de vestigingen vastgesteld. De vestigingen hebben voor een aantal opleidingen een aangepast toezicht. De oorzaken daarvoor waren in de regel een te lange verblijfsduur (met name voor havo) en een te groot verschil tussen de cijfers van het centraal examen en het schoolexamen. Daarbij waren de rendementen voor onderbouw en bovenbouw ook niet in alle gevallen voldoende in de ogen van de inspectie. We zijn bezig om het verschil tussen de cijfers voor het centraal examen en het schoolexamen terug te brengen tot maximaal 0,5 punt. Voor havo is dat in 2008 gelukt, voor vwo was het verschil nog te groot. Het voor de inspectie lage onderwijsrendement heeft veel te maken met de te lange verblijfsduur van de havisten.

De opbrengstenkaarten van de inspectie vindt u in bijlage 4 en meer informatie kunt u vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

In oktober 2008 heeft de school een bedrag van € 98.000 ontvangen voor de uitvoering van de Kwaliteitsagenda VO. Het lukte de vestigingen natuurlijk niet om alle gelden in 2008 te besteden. De inzet van personeel lag voor het schooljaar 2008/2009 al vast. In het schoolplan 2009 e.v. (publicatie in najaar 2009) beschrijven de vestigingen hoe ze de kwaliteitsagenda VO uitwerken. De deelraden van de medezeggenschapsraad zijn betrokken bij de keuzes.

In 2008 is bij de Landelijke Klachten Commissie een klacht ingediend over de verwijdering van twee leerlingen. De Commissie heeft in haar uitspraak de school in gelijk gesteld.

6. Mensen

6.1. Personeelsbestand en ziekteverzuim scholengemeenschap

In oktober 2008 waren 255 personeelsleden (156 fte) in dienst, 185 leraren (99 vrouw, 86 man; 117 fte), 61 personen ondersteunend personeel (39 vrouw, 22 man; 30 fte) en 9 directieleden (2 vrouw, 7 man; 8 fte). De verdeling over de vestigingen vindt u in bijlage 5.

Van de zeven mannelijke directieleden zijn er twee met een verdwijnende functie. De verhouding vrouw/man komt dan op 2 tegen 5. De school streeft ernaar om meer vrouwen in directiefuncties te benoemen.

De gemiddelde leeftijd is voor het onderwijspersoneel gestegen van 44,6 naar 44,9 jaar en voor het onderwisondersteunend personeel gedaald van 48,8 naar 48,0 jaar. Het landelijke gemiddelde voor onderwijspersoneel is 43,4 jaar. De gegevens per vestiging vindt u in bijlage 5. De stijging van 0,3 jaar bij de leraren betekent dat er jonge leraren zijn bijgekomen; zonder wisselingen was de gemiddelde leeftijd immers gestegen met 1,0 jaar.

Ziekteverzuim		
01-07-2008 t/m 31-12-2008	ZVP	ZMF
Man	3,1%	2,9
Vrouw	5,5%	2,7
Totaal	4,4%	2,7

ZiekteVerzuimPercentage

ZiekMeldingsFrequentie

Met ingang van 1 juli 2008 is de school overgegaan op een nieuw systeem voor ziekteverzuimregistratie. De hier gepresenteerde getallen hebben dus betrekking op de eerste vijf maanden van het schooljaar 2008/2009 en zijn daarmee niet goed te vergelijken met het landelijke verzuimpercentage van 5,3%.

6.2. Personeelsbeleid scholengemeenschap

In 2008 hebben we gewerkt aan de 'gesprekkencyclus' waarin een driejarige cyclus is opgezet met een planningsgesprek, enkele voortgangsgesprekken en tot slot een beoordelingsgesprek. De eerste planningsgesprekken werden al gevoerd in het schooljaar 2008/2009. Het doel is dat we uiterlijk in 2011 met alle medewerkers een afsluitend beoordelingsgesprek hebben gevoerd. Na dat gesprek start een nieuwe cyclus met een planningsgesprek.

In 2008 heeft een twintigtal personeelsleden weer deelgenomen aan het traject Leven en Werk. De inhoud van het traject bestond uit een oriëntatie op het werkleven in verleden, heden en toekomst en op de persoonlijke belemmeringen, drijfveren en inspiratie. Doelstelling was het verkrijgen van zicht op de werkbiografie en de eigen sturende rol daarin, het aanspreken van de eigen scheppende vermogens en het ontwikkelen van een positief, realistisch toekomstperspectief.

In 2008 hebben acht personeelsleden het eerste Ontwikkeltraject Leiderschapskwaliteiten afgerond. De school heeft dit traject samen met de vo-scholen in Zutphen (IJssel en Berkel) als 'in-huis' ontwikkeltraject uitgevoerd. De ervaringen met dit ontwikkeltraject waren zo positief dat besloten is dit traject in het schooljaar 2008/2009 landelijk aan te bieden in overleg met de Vereniging van vrijescholen en de Schoolbegeleidingsdienst en onder auspiciën van de sectie Nascholing van Hogeschool Helicon. Daaraan deden drie van onze personeelsleden mee.

De doelstelling van het traject is deelnemers kennis te laten nemen van concepten en theorieën op het gebied van leiding en organisatie, waarmee zij hun eigen referentiekader kunnen ontwikkelen. Naast een meer theoretisch deel werkten deelnemers ook in oefensituaties, waarin zij ervaring met eigen vaardigheden en toepassingsmogelijkheden konden opdoen. De opleiding richtte zich op leraren die naast lestaken ook leidinggevende en/of coördinerende taken vervullen.

In 2008 hebben we met Verzuimsignaal een nieuwe digitale verzuimregistratie. Dat programma biedt meer mogelijkheden waardoor we beter zicht krijgen op het verzuim en dat gerichter kunnen gaan aanpakken.

In 2008 is het ziekteverzuimbeleidsplan met instemming van de personeelsgeleding van de MR vastgesteld.

6.3. SVS Personeel

We hebben dit jaar stevig gewerkt aan de collectieve en individuele scholing van de leraren. In de wekelijkse gemeenschappelijke pedagogische vergaderingen stond het thema 'wilsvorming' centraal, naast de gebruikelijke klassen- en leerlingenbesprekingen en de jaarlijks terugkerende onderwerpen. Door studie van de algemene menskunde en uitwisselingen van eigen ervaringen is hiermee ook de collectieve deelname aan de internationale lerarenconferentie voorbereid. Een groot deel van het lerarenteam heeft in maart 2008 aan deze vierjaarlijkse conferentie in Dornach (Zwitserland) deelgenomen. Dit was een inspirerende en stimulerende ervaring met veel internationale uitwisseling over het onderwijs aan de leerlingen van deze tijd.

Hiernaast is ook de nodige tijd besteed aan intervisie. Verschillende onderwerpen zijn daarbij aan bod gekomen. Een deel van de intervisie stond in het kader van het werken aan de ontwikkeling van de lerarencompetenties. Aan het begin van schooljaar 2008/2009 hebben we gewerkt onder begeleiding van een internationale deskundige op het gebied van lerarencompetenties in het vrijeschoolonderwijs.

In 2008 hebben we tevens een begin gemaakt met het opzetten van persoonlijke ontwikkelingsplannen in het kader van de wet BIO. Leden van de personeelsgroep hebben met verschillende leraren gesproken over het persoonlijke ontwikkelingstraject en de wijze waarop dit kan worden gestructureerd en inzichtelijk gemaakt. In 2009/2010 verbreden we deze opzet naar alle leraren binnen de voor de scholengemeenschap ontwikkelde gesprekscyclus.

In 2007/2008 is het coachingsbeleid voortgezet. Een vijftal leraren die al eerder een training voor het coachen van personeelsleden hadden gevolgd, hebben ook dit jaar verschillende mensen persoonlijk gecoacht. Nieuwe leraren krijgen standaard voor twee jaar begeleiding door een van deze coaches naast een vakinhoudelijke 'vraagbaak' uit de vakgroep. Deze werkwijze bevat nog steeds goed. De coaching werd ook in toenemende mate ingezet op ervaren leraren; deels op verzoek van betrokkenen, deels op verzoek van de personeelsgroep. Hiernaast is door een van de coaches in 2007/2008 een apart begeleidingstraject (traject 'Leven en Werk') opgezet voor ervaren leraren die behoefte hebben aan reflectie op het eigen functioneren en de eigen loopbaanontwikkeling. Door middel van intervisie en workshops werd hier gemeenschappelijk aan gewerkt. Deze werkwijze bleek zeer succesvol en het traject is in samenwerking met de andere vestigingen schoolbreed doorgezet.

Er was relatief weinig verloop in het personeelsbestand het afgelopen schooljaar, maar jonge medewerkers gaven een duidelijk nieuw cachet aan het team. We hadden geen ernstige vacatureproblemen bij de wisseling van het schooljaar. Een tussentijds vertrek van een leraar kort na aanvang van het schooljaar 2008/2009 leidde wel tot wisselende invallers en relatief veel lesuitval.

7. SVS Medezeggenschap

7.1. Medezeggenschap

Vanwege de grote afstand tussen de vestigingen gaan vrijwel alle instemmings- en adviesvragen naar de deelraden medezeggenschap (dMR). De personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad kwam wel in zijn geheel vier keer bij elkaar samen met de rectoren en de bestuurder. We hebben in constructief overleg gesproken over de beschikbaarheidsregeling, de klokkenluiderregeling, het ziekteverzuimbeleidsplan, de gebruiksregels voor e-mailverkeer, de regeling schorsing en verwijdering van leerlingen, het convenant actieplan leerkracht, het scholingsbeleid, de gesprekkencyclus, de financiële verantwoording van 2007, de cao-vo, werkdruk en taakbeleid.

7.2. SVS Medezeggenschap

Aan de vergaderingen van de deelraad medezeggenschapsraden vanuit elke geleding drie afgevaardigden deel. In 2008 is bij de oudergeleding een al langer openstaande vacature vervuld en is een afgevaardigde van de personeelsgeleding gewisseld door een verhuizing. De leerlingengeleding is hetzelfde gebleven. De raad fungeert behalve als medezeggenschapsorgaan ook als klankbord voor de vestigingsleiding. De rector wordt standaard voor de vergaderingen uitgenodigd om vragen te beantwoorden en om gesprekspunten in te brengen. De verschillende onderwerpen zijn meestal vooraf besproken in de bijeenkomsten van de aparte geledingen. In het Ouderplatform van de vestiging, dat elke maand bijeenkwam, zijn in ieder geval ook de onderwerpen uit de Medezeggenschapsraad besproken en is schriftelijk en mondeling verslag gedaan van de dMR-vergaderingen. Twee leden van het Ouderplatform zijn tevens lid van de oudergeleding van de dMR. De leerlingenraad kwam maandelijks bij elkaar. De vergaderingen werden druk bezocht. Het bestuur van de leerlingenraad kwam wekelijks bijeen met een lid van de vestigingsleiding om de lopende zaken te bespreken en de grotere vergaderingen en de specifieke leerlingenactiviteiten voor te bereiden.

8. SVS Gebouwen

De in 2007 ingezette verbouwing en aanbouw van de locatie aan de Socrateslaan is eind 2008 min of meer voltooid. Slechts enkele aanpassingen in het oude deel moesten nog in 2009 worden afgewerkt. De vestiging heeft sinds augustus 2008 een prachtige, lichte nieuwe aula die dankbaar en vol enthousiasme door leerlingen in gebruik is genomen als werkruimte in tussenuren en als uitbreiding van de kantine in de pauzes. De aula gebruiken we naast de bestaande Grote Zaal ook voor gemeenschappelijke activiteiten als schoolopeningen en jaarfeesten etc.. Tevens zijn in mei 2008 zes nieuwe leslokalen in gebruik genomen aan de noordzijde van het gebouw. Ook deze lokalen zijn een grote aanwinst. Met de aanbouw is de circulatie van de leerlingenstromen nu geoptimaliseerd en kunnen de meeste lessen in het gebouw gegeven worden. Tekorten zijn er nog aan ruimtes voor handvaardigheid, lichamelijke opvoeding en toneel. We maken hiervoor onder andere nog gebruik van ruimtes op Hogeschool Helicon en een gebouw aan de Choisyweg. We onderzoeken of we in combinatie met op eigen terrein te bouwen voorzieningen voor de buitenschoolse opvang, nieuwe lokalen kunnen bouwen om de ruimtetekorten op te vangen.

Tobiasstroom

Om een ordelijke en prettige werkomgeving te garanderen is besloten tot vernieuwing van het gehele leerlingen- en docentenmeubilair. De volledige kleurstelling van het gehele gebouw is opnieuw geformuleerd. In het volgend cursusjaar zullen we deze omvangrijke schilderklus uitvoeren.

9. Organisatie

Het bevoegd gezag van de scholengemeenschap is de Stichting Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs gevestigd te Nijmegen. De stichting heeft een Raad van Toezicht en een College van Bestuur bestaande uit één bestuurder.

De Raad van Toezicht komt viermaal per jaar bijeen samen met de bestuurder. De raad ziet toe op het functioneren van de bestuurder, adviseert de bestuurder en keurt een aantal besluiten van de bestuurder goed. De raad van toezicht heeft over 2008 verslag gedaan van zijn activiteiten (zie bijlage 7).

De scholengemeenschap omvat drie vestigingen: het Karel de Grote College te Nijmegen, de Stichtse Vrije School te Zeist (met een afdeling leerwegondersteunend onderwijs: de Tobiasstroom) en het Novalis College te Eindhoven, die elk op onderwijskundig gebied vrij zelfstandig opereren. Het gezamenlijke beleid wordt afgestemd in een managementteam dat bestaat uit de drie rectoren van de vestigingen, drie personeelsleden uit elke vestiging en de bestuurder.

In 2008 heeft het bestuur de klokkenluidersregeling vastgesteld en is een commissie klokkenluider benoemd.

10. Financiën

10.1. Samenvatting en analyse jaarrekening 2008 (scholengemeenschap)

ACTIVA	31-12-2008	31-12-2007
Vaste activa		
Materiële vaste activa	<u>5.502.625</u>	<u>1.487.047</u>
	5.502.625	1.487.047
Vlottende activa		
Vorderingen	119.370	555.238
Liquide middelen	<u>2.014.269</u>	<u>2.746.688</u>
	2.133.639	3.301.926
Totaal activa	<u>7.636.264</u>	<u>4.788.973</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen	2.121.106	2.013.096
Voorzieningen	515.810	291.766
Langlopende schulden	3.346.875	-
Kortlopende schulden	<u>1.652.473</u>	<u>2.484.111</u>
Totaal passiva	7.636.264	4.788.973

Toelichting op de balans

De materiële vaste activa (gebouwen en inventaris) zijn flink gegroeid door de overdracht door de gemeente Nijmegen van de gebouwen van het Karel de Grote College (3,5 miljoen euro) in het kader van de door-decentralisatie onderwijshuisvestingsgelden. Daarnaast zijn ook eigen investeringen in de gebouwen van de Stichtse Vrije School en het Novalis College geactiveerd, dat is: als eigen bezit opgenomen in de balans.

De vorderingen aan het einde van 2007 waren hoog omdat de Stichtse Vrije School ten behoeve van de uitbreiding nog recht had op geld van de gemeente Zeist. Die zijn in 2008 dus flink gedaald.

De omvang van de liquide middelen (het geld op de bank) is gedaald. Die was in 2007 hoog omdat al ontvangen gelden voor de uitbreiding van het gebouw van de Stichtse Vrije School nog niet waren uitgegeven. Het eigen vermogen is beperkt toegenomen.

De voorzieningen zijn flink gegroeid. Dak komt door een groei van de voorziening onderhoud gebouw en het verplicht opnemen van een nieuwe voorziening voor de betaling van toekomstige jubileumuitkeringen.

De langlopende schulden hebben betrekking op de lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten voor financiering van de overname van het gebouw van het Karel de Grote College.

De kortlopende schulden zijn gedaald. Zij waren eind 2007 zo hoog vanwege aangegane verplichtingen voor de uitbreiding van het gebouw van de Stichtse Vrije School.

Financiële positie

De school is financieel gezond, maar het houdt niet over. De diverse kengetallen bevinden zich binnen de veilige marge maar zijn niet hoog. Oorzaak daarvan zijn vooral de forse eigen investeringen in de gebouwen van de afgelopen jaren.

Weerstandsvermogen I (eigen vermogen gedeeld door de totale baten)	18%
Weerstandsvermogen 2 (eigen vermogen inclusief voorzieningen gedeeld door de totale lasten)	22%
Liquiditeit (Vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden)	1,26
Solvabiliteit (Eigen vermogen inclusief voorzieningen gedeeld door totaal vermogen)	34%
Rentabiliteit (Resultaat gewone bedrijfsvoering gedeeld door totale baten)	1,87%

Risicoparagraaf

Om risico's te kunnen opvangen is een eigen vermogen noodzakelijk. Dat eigen vermogen moet voldoende groot zijn om de risico's op te vangen, maar ook niet veel groter. De risicoparagraaf in de jaarrekening 2008 brengt de risico's in beeld en daarbij wordt de omvang van het gewenste vermogen berekend. De conclusie is dat de school een weerstandvermogen van 17,5% nodig heeft. Dat komt overeen met een eigen vermogen van ruim 2 miljoen euro.

Exploitatieoverzicht	realisatie 2008	begroting 2008	realisatie 2007
Baten			
Rijksbijdragen	10.633.216	9.860.845	9.372.867
Overige overheidsbijdragen	435.798	35.500	35.725
Overige baten	707.393	674.520	825.499
Totaal baten	11.776.407	10.570.865	10.234.091
Lasten			
Personele lasten	9.204.679	8.813.542	8.286.663
Afschrijvingen	341.298	180.900	183.237
Huisvestingslasten	1.016.516	769.745	746.701
Overige lasten	890.629	660.515	721.589
Totaal lasten	11.453.122	10.424.702	9.938.190
Saldo baten en lasten	323.285	146.163	295.901
Financiële baten en lasten	-101.859	12.400	40.588
Buitengewone lasten	0	0	203.139
Resultaat	221.426	158.563	539.628

De exploitatie is nader geanalyseerd in de jaarrekening 2008.

10.2. Huisvesting (scholengemeenschap)

De vestiging Stichtse Vrije School heeft in 2008 haar uitbreiding afgerond. Daarmee hebben de drie vestigingen een periode van nieuwbouw en uitbreiding/renovatie afgesloten. Er zijn echter nog steeds capaciteitsproblemen: het Karel de Grote College komt drie lokalen en enkele nevenruimten tekort en huurt momenteel lokaalruimte, het Novalis College zit krap in haar jasje en huurt ruimtes bij de Vrije School Brabant, de Stichtse Vrije School verwacht nog enige groei en daardoor ruimtegebrek in de komende jaren. Het Karel de Grote College is zelf verantwoordelijk voor de huisvesting, bij de Stichtse Vrije School en het Novalis College is de groei nog te beperkt om de komende jaren in aanmerking te komen voor extra ruimte op kosten van de gemeente. Het Karel de Grote College ontwikkelt plannen om op eigen terrein de benodigde ruimte te realiseren. Ook de Stichtse Vrije School oriënteert zich op een uitbreiding waarin ook de buitenschoolse opvang een plek kan krijgen. Het Novalis College beperkt zich tot tijdelijke voorzieningen tot het moment dat het aantal leerlingen zo gegroeid is dat een vleugel kan worden aangebouwd.

10.3. SVS Financiën

In het schooljaar 2007/2008 is een vrijwillige ouderbijdrage geschonken van in totaal € 270.000. De gemiddelde ouderbijdrage per kind is ongeveer hetzelfde gebleven als in 2006/2007. Met ingang van schooljaar 2008/2009 is de systematiek veranderd. De tabel met richtbedragen gerelateerd aan belastbaar inkomen is verdwenen en een normbedrag (wenselijk gemiddelde) en een hoger streefbedrag (ter compensatie van minder betalende ouders) zijn daar als suggesties voor in de plaats gekomen. Het totale bedrag is nog wel inclusief de materiaalkosten die de vestiging maakt ten behoeve van de individuele leerlingen. Het is de bedoeling dat voor schooljaar 2009/2010 de materiaalkosten uit de vrijwillige bijdrage worden gehaald en als verplichte schoolkosten in rekening worden gebracht. De relevante bedragen worden door de ouderleiding van de Medezeggenschapsraad vastgesteld.

Op de Tobiasstroom is in schooljaar 2007/2008 een gemiddelde vrijwillige ouderbijdrage van € 375 per leerling geschonken. De verwachting is dat dit in schooljaar 2008/2009 ongeveer hetzelfde zal zijn.

De vestiging heeft in schooljaar 2007/2008 net als in voorgaande jaren het boekenfonds uitbesteed aan de firma Iddink. Deze werkwijze beviel zowel ouders/leerlingen als de schoolorganisatie goed. Voor 2008/2009 ontvingen de ouders per kind € 316,-. Aangezien wij volgens de statistische gegevens van de firma Iddink ca. 50% van de gemiddelde uitgaven aan schoolboeken vragen, zullen de meeste ouders (zeker in de lagere klassen) geld overhouden. Het schoolbeleid zal er ook na de invoering van de gratis schoolboeken op gericht zijn om de kosten zo laag mogelijk te houden.

De Tobiasstroom heeft een eigen boekenfonds waarvoor per leerling € 90 per jaar wordt gevraagd. De afdeling regelt zelf de distributie en bouwt gestaag aan een voorraad actueel lesmateriaal van diverse niveaus. Het schoolboekenfonds beslaat inmiddels het totaal aan methodes van basisberoepsgerichte leerweg tot en met havo.

Bijlage 1

Strategisch beleidsplan (concept)

Waar staan we voor?

“Men dient niet te vragen: ‘wat moet de mens weten en kennen voor de bestaande sociale orde? Maar: wat is in de mens in aanleg aanwezig en wat kan in hem ontwikkeld worden? Dan zal het mogelijk zijn de sociale orde steeds nieuwe krachten toe te voeren uit de opgroeiende generatie. Dan zal altijd datgene in die orde leven wat de tot haar toetredende volledige mensen ervan maken; daarentegen zal niet van de opgroeiende generatie gemaakt worden wat de bestaande sociale organisatie ervan wil maken.”

Rudolf Steiner

De inspiratie van ons vrijeschoolonderwijs vindt zijn oorsprong in inzichten van de grondlegger van de antroposofie, Rudolf Steiner, die we in de dagelijkse ontmoeting met onze leerlingen, met de samenleving en met andere inspiratiebronnen voortdurend willen toetsen en verder ontwikkelen. Tegelijk kent onze pedagogie een onvervreemdbare kern: de gedachte dat iedere mens zijn eigen unieke levensweg gaat en dat hij zich daarbij laat leiden door allerlei motieven, vaak zonder zich daarvan bewust te zijn. Ons onderwijs wil de opgroeiende mens helpen om deze motieven te verhelderen en te ontwikkelen. Alleen wanneer ons onderwijs volop aandacht besteedt aan de onderlinge samenhang tussen materiële, ideële en sociale motieven (de eigen idealen, het innerlijke richtingsgevoel, de behoefte ‘ertoe te doen’ en voor anderen iets te betekenen, etc.) zal de leerling met enthousiasme aan de slag gaan. Dan worden in de leerling voornemens voor de toekomstige samenleving gewekt.

- Aan ons vrijeschoolonderwijs ligt een spirituele visie op de menselijke ontwikkeling ten grondslag. Deze ontwikkeling stopt niet bij het afronden van het onderwijs, al wordt daar wel de basis gelegd voor ‘een leven lang leren’. De ontwikkeling van opgroeiende mensen verloopt volgens min of meer universele lijnen of leeftijdsfasen. Dit inzicht en de vermogens van de leerling geven vorm en inhoud aan het onderwijs.
- Het is essentieel en kenmerkend dat ons vrijeschoolonderwijs en de onderwijsgevenden zich voortdurend ontwikkelen, in wetenschappelijke, spirituele en kunstzinnige zin. Iemand iets leren betekent dat je jezelf lerend opstelt.
- Onderwijs is niet alleen een onderwijskundig-didactisch systeem, maar ook een gebied van de opvoedkunde. Deze opvoedkunde is evenzeer een opvoedkunst; de kunstzinnigheid daarvan kan in alle (school) vakken en in de dagelijkse ontmoeting met de leerlingen beoefend worden.
- Onderwijs vindt plaats in een omgeving die open staat naar de samenleving en die voor alle deelnemers aan de onderwijsgemeenschap veilig is, in de ruimste zin van het woord. Dat vereist een klimaat van wederzijdse aandacht en waardering van ieders kwaliteiten en tekortkomingen.
- Wij willen dat onze leerlingen een toenemend helder en veelomvattend beeld krijgen van hun eigenheid, hun voornemens en hun kwaliteiten.
- Wij willen onze leerlingen primair als ‘gehele mensen’ aanspreken: op hun denken, hun gevoel en hun wil. De bijbehorende ‘ideale’ onderwijsinhoud laat zich samenstellen uit wetenschap, spiritualiteit en kunst; uit cognitieve, emotionele en sociale elementen. Dit betekent, dat ons onderwijs niet alléén voorbereidt op een examen.
- Wij willen dat onze leerlingen zich vanuit het schoolklimaat voldoende kunnen toerusten om kennis, vaardigheden en competenties op te doen, waarmee zij zich een bij hen passende, zelfbewuste en verantwoordelijke plaats in de samenleving kunnen verwerven. Daarbij zijn ‘zelfstandigheid’ en ‘sociale verantwoordelijkheid’ belangrijke speerpunten.
- Wij willen onze leerlingen aanmoedigen tot een genuanceerd oordeelsvermogen, op basis waarvan zij tot innerlijk vrij en zelfstandig handelen kunnen geraken.

- Wij willen ons onderwijs ondersteunen met een personeelsbeleid, dat enerzijds aandacht besteedt aan persoonlijke ontwikkelingswensen, die in relatie staan tot onze visie en die onze opvoedkunst bevorderen, en anderzijds aan een werkomgeving, waarin individuele impulsen en gemeenschapsvorming tot ontplooiing kunnen komen

Doelstellingen (Waar gaan we voor?)

Onderwijs

- De school biedt op een kunstzinnige wijze leeftijdgericht onderwijs aan waaraan leerlingen zich breed kunnen ontwikkelen: onderwijs als opvoedkunst.
- Vanuit de spirituele visie dat ieder mens een uniek geestelijk wezen is, stimuleert de school de leerling om zijn/haar eigenheid zichtbaar te maken.
- De school bevordert dat leerlingen actief en in samenwerking met andere leerlingen leren.
- De school speelt in op verschillen tussen leerlingen: onderwijs op niveau en op maat.
- De school richt een adequate zorgstructuur in.
- De school ziet de ouders als partners in de opvoeding.

Organisatie

- De school vormt een professionele organisatie.
- De school heeft een heldere organisatiestructuur, waarin de mensen vanuit eigen verantwoordelijkheid hun werk vormgeven.
- Het (onderwijs)personeel geeft zelf richting aan het onderwijskundig beleid.

Profiel

- De school treedt actief naar buiten.
- De school draagt bij aan de oplossing van maatschappelijke problemen.
- De vestigingen nemen in het plaatselijke onderwijsveld een herkenbare positie in.
- De school maakt in haar activiteiten en resultaten aan haar omgeving duidelijk dat vrijeschool een sterk merk is.

Personeel

- De personeelsleden werken als professionals.
- De personeelsleden maken gezamenlijk studie van het spirituele mensbeeld.
- De school stimuleert de personeelsleden om zich voortdurend te ontwikkelen.
- Het bestuur staat voor goed werkgeverschap en handelt daarnaar.
- De school heeft een zorgvuldig arbobeleid.
- De vestigingen besteden aandacht aan een goede werving en selectie.

Huisvesting

- De vestigingen verzorgen onderwijs in goed onderhouden gebouwen, waarin de kunstzinnige pedagogie zichtbaar is.
- De vestigingen hebben zichtbaar zorg voor het milieu.

Financiën

- De vestigingen hebben binnen de bestuurlijke kaders een zelfstandige financiële positie.
- Bepaalde onderdelen van het personeelbudget komen voor gezamenlijke rekening (solidariteit).
- Er is een duidelijke verantwoording van de geldstromen binnen de scholengemeenschap, waaronder de zorggelden en de ouderbijdragen.

Bijlage 2

Leerlingen per leerjaar en opleiding

	Stichtse Vrije School			SVS Tobiasstroom			Novalis College			Karel de Grote College			
	06/07	07/08	08/09	06/07	07/08	08/09	06/07	07/08	08/09	06/07	07/08	08/09	
Lj1	108	124	90	3			68	81	73	117	134	112	
Lj2	85	108	119	1	4		45	76	76	105	115	125	
Lj3				1		2							
Lj3 vmbo-t	11						22	8	26	47	48	77	
Lj3 havo/vwo	110	85	104				53	67	73	57	62	32	
Lj4 vmbo-t	10	37	16	4	1	3	27	24	19	63	54	67	
Lj4 havo	81	79	76				26	24	25	34	29	38	
Lj4 vwo	77	91	81				19	16	18	49	46	39	
Lj5 havo	34	38	46				22	27	22	20	31	30	
Lj5 vwo	36	23	37				15	19	16	32	42	34	
Lj6 vwo	28	35	23				19	10	14	24	33	38	
Lj1 lwoo				14	10	14	21	4	15	9	9	17	
Lj2 lwoo				14	15	11	9	13	10	15	5	11	
Lj3 lwoo	2			14	14	13	1	8	6	16	15	9	
Lj4 lwoo	2					21	17	18	1	4	1	13	14
Lj1 integratieklas							3	2	1				
Lj2 integratieklas							7	3	2				
Lj3 integratieklas									7	3			
Lj4 integratieklas									6				
vavo	4	11	12				2	3		1	2	2	
vavo+	1	4						2	2		4	6	6
elders/eigenwijs										3		5	
Totaal	587	637	604	68	61	65	361	390	414	594	647	656	

Bijlage 3

Examenresultaten

Geslaagden	2006	2007	2008
KGC vmbo-t	97%	85%	97%
00CB00 havo	98%	94%	90%
vwo	95%	83%	94%
SVS vmbo-t	100%	100%	92%
00CB01 havo	98%	94%	95%
vwo	96%	89%	89%
NC vmbo-t	100%	99%	92%
00CB02 havo	81%	83%	85%
vwo	92%	100%	80%

Bijlage 4 Opbrengstenkaarten inspectie 2008

Bron: www.onderwijsinspectie.nl

INSPECTIE van het ONDERWIJS		Extra informatie	
Regionale Vrije School voor Voortgezet Onderwijs Nijmegen	Karel de Grote College Wilhelminasingel 13-15 6524 AJ Nijmegen		
LWOO, VMBO, HAVO, VWO 1741 leerlingen 3 vestigingen	653 leerlingen, waarvan: - 40% in de eerste twee leerjaren - 26% VMBO in leerjaar 3 en 4 - 12% HAVO in leerjaar 3 - 5 - 17% VWO in leerjaar 3 - 6 - 5% in gemengd leerjaar 3	168 leerlingen VMBO in leerjaar 3 en 4 (incl. 23 leerlingen LWOO), waarvan: - 100% theoretische leerweg	
De onderbouwgegevens in de kolom HAVO betreffen leerlingen die in het derde leerjaar HAVO/VWO-onderwijs volgen.			

ONDERBOUW					
% leerlingen dat in leerjaar 1 onderwijs volgt in één onderwijssoort	13% VMBO (g)t				
% leerlingen dat in leerjaar 1 onderwijs volgt in meerdere onderwijssoorten	87% VMBO (g)t/HAVO/VWO				
Rendement onderbouw	●○○○○ vergelijkingsgroep: VMBO (g)t/HAVO/VWO				
	VMBO b	VMBO k	VMBO (g)t	HAVO	VWO
Adviesstructuur na 2 ^e leerjaar			vmbo k- 1%	vmbo (g)t- 0%	
			vmbo k(g)t 4%	vmbo (g)t/havo 3%	
			vmbo (g)t 28%	havo 19%	
			vmbo (g)t/havo 34%	havo/vwo 38%	
			havo+ 32%	vwo 41%	
% leerlingen in leerjaar 3 zonder zittenblijven			100%	100%	
BOVENBOUW					
	VMBO b	VMBO k	VMBO (g)t	HAVO	VWO
Van 3 ^e leerjaar naar diploma zonder zittenblijven					66%
					○○●○○
Gemiddeld cijfer centraal examen 2008					
Alle vakken				6,8	6,4
				○○●○○	○○●○○
Nederlands				6,7	6,2
				○○●○○	○○●○○
Engels, Frans en Duits				7,3	6,4
				○○●○○	○○●○○
Aardrijkskunde en geschiedenis				6,9	6,8
				○○●○○	○○●○○
Economische vakken				6,8	
				○○●○○	
Wis-, natuur-, scheikunde en biologie				6,4	6,2
				○○●○○	○○●○○
Latijn en Grieks					

Bijlage 5 Gegevens personeel

Het personeelsbestand is gemeten op 1 oktober 2008. Weergegeven zijn het aantal voltijdsbanen (fte) en het aantal vrouwen en mannen in dienst.

Personeelsleden 1-10-2008	leraren			oop			dir			totaal	
	ft e	v	m	ft e	v	m	ft e	v	m	ft e	m/v
Stichtse Vrije School	34,0	34	29	6,0	12	5	2,0		2	42,0	82
SVS Tobiasstroom	5,6	6	2	1,7	3	5	1,5		2	8,8	18
Novalis College	31,1	26	21	8,5	11	2	1,0	1		40,6	61
Karel de Grote College	46,8	33	34	12,2	12	9	2,8	1	2	61,8	91
Scholengemeenschap				1,9	1	1	0,9		1	2,8	3
Totaal	117,5	99	86	30,3	39	22	8,2	2	7	156,0	255

Gemiddelde gewogen leeftijd		1-08-07	1-08-08	rel.verschil
Op	SVS	45,3	46,3	0%
	TS	43,7	44,1	-1%
	NC	45,8	45,1	-4%
	KGC	43,2	43,7	-1%
	Gemiddeld	44,6	44,9	-1%
Oop	SVS	46,8	47,8	0%
	TS	46,0	45,6	-3%
	NC	50,6	49,1	-5%
	KGC	51,6	49,9	-5%
	Concern	29,8	31,0	1%
Gemiddeld	48,8	48,0	-4%	
Dir	Gemiddeld	54,0	53,9	-2%

In de laatste kolom is het relatieve verschil tussen de jaren berekend. Het relatieve verschil is nul als er geen personeelwisselingen zijn (waarbij de gemiddelde leeftijd dus stijgt met één jaar).

Onderwijs in Cijfers		Datum	vrijdag 12 juni 2009			
		Organisatie	41202 (STG SGM WISO M EN ZO NED)			
		Sector	VO			
		Vergelijking	MAVO/HAVO/VWO (50 inst.)			
		Toelichting				
Kerncijfers personeel		Kies een organisatie				
		04 / 05	05 / 06	06 / 07	07 / 08	08 / 09
aantal (onderwijzend personeel +directie)		156	159	170	172	191
formatie (in fte)		111,1	115,3	123,7	129,9	137,0
gemiddelde aanstellingsomvang		0,71	0,73	0,73	0,76	0,72
gemiddelde leeftijd directie + leraren (ongewogen)		45,1	45,4	45,7	45,4	44,7
leeftijd (in procenten):						
t/m 30 jaar		13,5%	11,3%	11,2%	15,7%	17,8%
31 - 40 jaar		15,4%	16,4%	17,1%	16,3%	18,3%
41 - 45 jaar		16,0%	15,7%	16,5%	14,5%	11,5%
46 - 50 jaar		17,9%	15,1%	15,3%	14,0%	14,1%
51 - 55 jaar		23,7%	27,0%	21,8%	22,1%	19,4%
56 - 60 jaar		11,5%	12,6%	14,1%	12,2%	13,1%
vanaf 61 jaar		1,9%	1,9%	4,1%	5,2%	5,8%
percentage mannen		53,8%	52,2%	48,2%	48,3%	47,1%
percentage vrouwen		46,2%	47,8%	51,8%	51,7%	52,9%

Bron: www.onderwijsincijfers.nl

Bijlage 6

Gegevens scholengemeenschap en vestigingen

Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs

Wilhelminasingel 15, 6524 AJ Nijmegen

College van Bestuur: de heer F. Ebskamp

Raad van Toezicht: mevrouw A. Sijens, mevrouw A. Cuijpers, de heer Th. Akkermans, heer L. Buijsen, de heer B. Dirrix, de heer H. Jansen.

Stichtse Vrije School

Socrateslaan 24, 3707 GL Zeist

Rector: de heer G. Roeters van Lennep

Stichtse Vrije School afdeling Tobiasstroom

Prof. Lorentzlaan 16, 3707 CC Zeist

Directeur: de heer J. Waardenburg

Novalis College

Sterrenlaan 16, 5631 KA Eindhoven

Rector: mevrouw M. Beijer

Karel de Grote College

Wilhelminasingel 15, 6524 AJ Nijmegen

Rector: de heer P. van Pinxteren

Bijlage 7

Jaarverslag raad van toezicht over 2008

1 – Vergaderingen

In 2008 is de raad viermaal bijeen geweest, telkens op locatie van één van de scholen in Zeist, Eindhoven en Nijmegen. Bij die gelegenheden is – behalve met het College van Bestuur – ook gesproken met de rector en het MT-lid pedagogiek van de betreffende vestiging.

Deze bijeenkomsten werden ingeleid met een inhoudelijk deel, gepresenteerd door het betreffende MT. Aan de orde kwamen onder meer organisatiestructuur, omgaan met ziekteverzuim medewerkers, ruimtegebrek (Novalis College), het NIVOZ-rapport “analyse van ambities en krachten”, (Stichtse Vrijeschool) en de ontwikkelingen binnen de Praktische Stroom (Karel de Grote College).

Qua beleid heeft de raad zich onder meer beziggehouden met het strategisch beleidsplan dat richting wil geven aan koers en kwaliteit van de scholen. Het plan beschrijft kernwaarden en doelstellingen van de scholengemeenschap, en sluit aan bij het project “identiteit”, zoals dat vorm krijgt binnen de Vereniging van vrijescholen.

2 – Evaluatie functioneren van de raad en zijn samenstelling

In 2008 is afscheid genomen van de raadsleden Paul Albers en Bas Holvast. Om de toezichtstaak goed mogelijk te kunnen – blijven - uitoefenen, is een “brede” en evenwichtig samengestelde raad nodig. Mede daarom is besloten de eis van de evenredige vertegenwoordiging van de raadsleden uit de drie locaties te laten vervallen. Wel zal er tenminste één lid van de Raad van Toezicht betrokken zijn bij één van de drie vestigingen. Het bestuursreglement is dienovereenkomstig aangepast.

Bij de werving en selectie van de nieuwe leden is een profielschets gehanteerd. Op grond van hun betrokkenheid, competenties en bestuurlijke ervaring is twee kandidaten gevraagd tot de raad toe te treden. Ze hebben daarmee ingestemd.

Eind 2008 bestond de raad uit de volgende leden:

Theo Akkermans, Lon Buijsen, Ans Cuijpers, Bert Dirrix, Huub Jansen, Annemarie Sijens (voorzitter).

Het jaarlijkse evaluatiegesprek van de Raad is mede in verband met de wijziging van de samenstelling van de Raad in september van november 2008 naar maart 2009 verschoven.

3 – Werkgeverschap

De voorzitter van de raad heeft conform de procedure “voortgangsgesprek bestuurder” samen met één van de rectoren het jaarlijkse voortgangsgesprek gevoerd met het College van Bestuur. Dit vond door omstandigheden niet in december 2008, maar in januari 2009 plaats. Op 30 mei 2008 hadden de voorzitter van de Raad en het College van Bestuur het gebruikelijke tussentijds gesprek.

4 – Vaststellingen

De raad heeft de begroting, de jaarrekening en het financieel jaarverslag vastgesteld.

Bijlage 8

Verklarende woordenlijst

BIO	Wet Beroepen In het Onderwijs
Bovenbouw	Leerjaar 4 t/m 6 havo en vwo.
CINOP	Onderzoeks- en adviesbureau op het gebied van begeleiden en ontwikkelen
CPS	CPS onderwijsontwikkeling en advies: landelijke adviesorganisatie voor onderwijs
dMR	Deelraad van de MedezeggenschapsRaad
havo	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
ivo	Individueel Voortgezet Onderwijs
KAD	Ivo-kad-project: kwaliteit, afsluiting, doorstroming
KGC	Karel de Grote College
klas 7, 8, ...12	Leerjaar 1, 2, ...6.
lgf	Leerling Gebonden Financiering
LOBO	Landelijke Oudervereniging Bijzonder Onderwijs
lwoo	LeerWeg Ondersteunend Onderwijs
mbo	Middelbaar Beroeps Onderwijs
middenbouw	Leerjaar 1 en 2 (klas 7 en 8)
NC	Novalis College
onderbouw	Vrijeschool basisonderwijs
pMR	Personeelsgeleding van de MedezeggenschapsRaad
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
REC	Regionaal Expertise Centrum
ROC	Regionaal Opleidings Centrum
SG	Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs
SVS	Stichtse Vrije School
vmbo-t	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs - Theoretische leerweg
vwo	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs